Ч. 128 (11.096). Львів, субота 11. червня 1927. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Хуліґанство.

Львів, 10. червня 1927.

В нашому житті знову починають проявлятися хуліганські прийоми й акти, які так буйно розцвітали в передвоєнній добі. З особливим пієтизмом годували їх перед війною москвофіли всіх відмін. Розбивання віч, зборів, нарад не лише при допомові низької демагогії, але й актів терору, звичайного розбишацтва, огидної хуліганерії — були на денному порядку. Це був єдиний арґумент, *ultima ratio* москвофільської „слушности".

Передвоєнні часописи переповнені описами хуліганських вчинків воюючого москвофільства, а голосний напад на посольське віче пок. д-ра Евгена Левицького і д-ра Льва Бачинського в Галичі був „клясичним" висловом і проявом культивованого хуліганства. Темна і дика чорносотенщина заливала нашу країну, черпаючи живі соки з озвірілої російської чорносотенщини і погромництва. Звеличування цих антикультурних прийомів у москвофільській пресі, вихвалювання „геройських" вчинків розюшених, пристрастю погромництва одержимих „юношів", вводило замішання в наше громадське життя, підривало основи громадської моралі й етики, горі дном звертаючи поняття добра і зла. Низьке, ординарне слово, провокаційне поведення, дикий рев, обкидування камінням, гнилими яйцями, здоровенний бук у руках „твердого" громила — ось степенування культурних прийомів публичного життя. Не диво, що звеличування і культивування цих прийомів, які промовляли до найнижчих, первісних інстинктів печерного чоловіка, з одного боку витворювало специфічний тип професійного громила, а з другого депрімуючо і відстрашуючо впливало на людей спокійних, зрівноважених, ніжніших, з розвиненим, а не задубілим етичним світоглядом.

Воєнне розпорошення і післявоєнна декаденція галицького москвофільства спричинили ліквідацію хуліганства і хуліганщини. Здавалося, що минули часи хуліганерії; що це тільки темна сторінка передвоєнного життя, втисненого у вузькі рямки „галицької біди", що великі зміни і переміни, спричинені війною і революцією та сучасне лихоліття українського народу автоматично доведуть до ліквідації хуліганства, витрутять з рук епігонів москвофільства негідні засоби боротьби, на віки вічні поховають тип громила. Таж *tempora mutantur et nos mutamur in illis*!

На жаль, всі сподівання на поправу, на покращання умовин й атмосфери громадянського життя виявилися поки-що обманними. Обі відміни москвофільства: старого, ретроградно-слимаковатого і нового, реформованого знову відроджують свої прийоми і здичавілі засоби. Вже загальні збори „Просвіти" і „Рідної Школи" з кінцем минулого року, а опісля збори деяких їхніх провінціональних філій дали нам прібку безсмертних засобів боротьби полівілого москвофільського табору. Реформовані, чи там українізовані москвофіли, переходячи в український табор, занесли в нього всі бацилі своєї хронічної недуги, свого розуміння громадського життя, своїх випробованих засобів крайно некультурної боротьби. Правда, їх батьки пішли ще далі. Розбиваючи віче Українського Нац.-Демократичного Обєднання в Жидачеві в справі громадських виборів, вони пішли на один крок вперед, до своїх старих метод, додаючи такий технічно-поступовий засіб боротьби, як револьвер. Реформовані москвофіли поки-що залишилися на старих позиціях, однак невиключене, що й вони підуть слідами своїх батьків.

В цілому краю виборчий рух проходить жваво і нормально. Тільки в місцевостях де перед війною помітнішу силу проявляло москвофільство, а де сьогодні воно в деякій мірі трансформувалося в сельробівство, зявляються акти, що свідчать про процес відроджування хуліганства. Жидачів—Золочів—Куликів — ось шлях, яким ступає відроджуване хуліганство. В Жидачеві старі, чорносотенні москвофіли, зорганізованою погромницькою валкою кинулися на представників українського національного табору, від дикого реву і чинної зневаги доходячи до револьверів. В Золочеві редактор сель-робівського офіціоза з боївкою, дібраною з москвофільських сіл, зявляється на вічу голови Української Парляментарної Репрезентації пос. Сергія Хруцького з єдиним премедитаційним наміром розбити його, навіть не вдаючись в полеміку. І справді є це нечувана і ніде непрактикована поведінка, колиб навіть не вдаватися в оцінку приноровлюваних прийомів, що редактор офіціоза партії, якої посли сидять в одному клюбі з послом Хруцьким, розбиває віче голови того клюбу. В Куликові редактор другого сель-робівського органу приводить зі села організовану боївку, щоби обкидати гнилими яйцями головного секретаря Українського Національно-Демократичного Обєднання.

Ось запахущі квітки старо- і нео москвофільської поведінки, ось зброя з його законсервованого арсеналу. Цікаво при тому й те, що москвофіли обох відмін приноровлюють свої випробовані засоби боротьби виключно тільки проти українських національних демократів. Не було ще ні одного випадку, щоби старі москвофіли або рухливіші від них сельробівці приноровили свої методи до хлібоїдів або котрої-небудь з бушуючих на західно-українських землях польських партій. Коли ми це підносимо, то не тому, немов би ми похвалювали або вважали доцільним приноровлювання хуліганських метод навіть у відношенні до єдино погорди гідних противників чи ворогів, тільки тому, що розвинення погромщицької діяльности старо- і неомосквофілів втертими шляхами розвивається по лінії найменшого опору, по лінії розбивання сил і торощення організаційних здвигів українського народу.

Осуджуємо відгребані москвофільські методи боротьби, осуджуємо збудження з летаргу хуліганерію. Не сумніваємося, що в тому осуді однозгідне з нашим буде все українське громадянство без огляду на партії. Закликуємо наше громадянство до дальшого відмежування себе від подібних метод боротьби. Холодна кров, міцні нерви, рівновага духа та вкорінене почуття громадянської етики нехай і далі спинюють нас від користування вводженими методами навіть в оборонній акції. Однак колиб дальша практика виявила, що єдиною противагою некультурних, погромщицько-хуліганських метод мусів би бути *argumentum ad hominem*, то — очевидно — відповідальність за це мусілиб взяти на себе автори москвофільського „боєвого ренесансу". Покищо вони повинні би подумати над своєю поведінкою та зясувати собі не лише етичність приноровлюваних прийомів боротьби, але й їх наслідки. На всякий випадок їхня поведінка є роботою на млин усіх і вся, тільки не українського народу.

За українську православну церкву.

I. Український Церковний Православний Зїзд у Луцьку.

(Від власного кореспондента.)

Луцьк, 6. червня 1927.

„Коли пастирі зрадять вас — треба вам самім про своє спасіння дбати..."

Луцьк пережив два великі дні, завдяки яким увійшов знову в історію емансипаційних рухів українського народу. Бо ці два дні 5-го і 6-го червня 1927 це безумовно історичні дати, які казатимуть про організований спротив українських вірних проти московського глуму над їхньою церквою, про дужий порив мас за очищення одної ділянки всенаціонального життя від чужинецького сміття, про могутній вияв бажання бачити в церкві своїх батьків рідний храм української молитви. Рішучість того спротиву, як прояву негації з одного боку, з другого сила пориву в напрямку творчої позитивної праці з відкиненням усього анархічного, були такі яскраві і такі великі, що переступили далеко межі чисто церковної справи чисто льокального характеру. Це не рішалася справа відносин у православній церкві, які хвилюють православних волиняків, поліщуків та холмщан. Це був іспит зрілости двоміліонового відламу великого народу із таких предметів: як він розуміє вагу церкви як національної твердині, якою він цю церкву-твердиню хоче мати і як до осягнення цієї мети хоче змагати. Це питання такі широкі і такі — принципіяльні, що цікавлять усіх українців на світі сущих, а тим паче нас, що живуть по цім боці „православного сокальського кордону" в межах спільних кордонів державних.

Коротка історія зїзду. Після того, як усі спроби Української Парляментарної Репрезентації, її поодиноких членів та поважних духовних і світських одиниць громадян вплинути шляхом безпосередніх переговорів із православним митрополитом Денисом на зміну русифікаторської й україножерної олігархічно-синодальної політики закінчилися без успіху, після того, як відпала всяка надія на швидке скликання Краєвого Собору а натомість, з повстанням „Русскаво Націонал'наво Обєдінєнія" (РНО) зросли помітно російські реакційні впливи на вищу православну церковну єрархію в Польщі, виринула потреба покликання широких мас вірних (мирян) для організованої боротьби. Тому спершу був передбачений зїзд тільки світських представників. 1 грудня 1926 р. внесено до міністерства віроісповідань подання на дозвіл на такий світський православний зїзд; подання це підписали д-р Річинський з Володимира Вол., Е. Петриківський з Луцька і П. Доманицький із Ковля. Однак наслідком численних протестів зпоміж рядів священицтва, чому це на зїзд не закликають і духовників, — зголошено вкінці грудня м. р. іншу заяву про зїзд духовенства та мирян. В лютому ц. р. отримано з міністерства дозвіл на відбуття такого зїзду. Щодо духовної влади, то ініціятори зїзду (цим разом представлені одним д-ром Річинським) звернулися не до Синоду, а до митрополита Дениса, знаючи згори, що реакційно- російський Синод на зїзд напевне не погодиться, а митр. Денис зїзд може й поблагословить. Тимчасом прийшлося ще раз розчаруватись. — Митр. Денис передав справу зїзду Синодові, а той, без жадного попереднього обговорення справи з українськими представниками й без ознайомлення з завданнями плянованого зїзду, на сесії в днях 25.—26. лютого ц. р. рішуче зїзд заборонив а свою постанову з софістерсько-лисенітною арґументацією розіслав тисячами примірників по Волині й Поліссю та казав духовенству прочитати її по всіх церквах. „Але результат був цілком протилежний — читаємо у брошурі д-ра Річинського п. н. „Критичний розгляд постанови св. Синоду про заборону Українського Церковного Зїзду". — Український церковний рух вже так розрісся по Волині й на Поліссю, що виступ церковної влади не тільки не міг його ослабити, але й надав йому ще більше популярности". Під натиском зросту цього руху, гурток громадян, обєднаних коло володимирського журнальчика „На Варті", передав справу зїзду широкому Організаційному Комітетові, який перше своє засідання відбув у Луцьку 25. березня ц. р. і який швидко згуртував у собі представників 18-ти повітів Волині й Полісся. Тимчасом митрополит подорожував, реклямуючи силу російського православія на українських землях під Польщею. Після його повороту в 2-гій половині травня ц. р. з українського боку пішли в останнє спроби порозуміння, в імя злагіднення конфлікту, небажаного чейже ні одній стороні. Відомо нам, що послові й сенаторові, які перейняли на себе цю ролю, митрополит знову не дав ясної відповіди, справи знову не рішив сам, лише передав її т. зв. „Митрополичому Совітові", і так, як у лютім Синод, так у травні Совіт, повідомив українських „прохачів" — телефонічно про заборону! Духовенству заборонено брати у зїзді участь під загрозою позбавлення священичого стану. Не вважаючи на таке становище духовної влади, і навпаки, побачивши в цій забороні, що справа добра православної Церкви в Польщі щораз поганіша і рятувати її треба поки ще час, Організаційний Комітет призначив Зїзд на 5. червня. Понад 800 присутних на зїзді вірних українців Православ. Церкви в Польщі, з чого 515 умандатованих представників 10-ти повітів Волині, 5-ти повітів Полісся та зокрема Холмщини й Підляшша — це імпонуюче число членів Зїзду засвідчило самою своєю присутністю, наскільки український національний рух обхопив і церковну справу. Та не мертве число присутніх дало зїздові марку. Рішаючим був патріотичний настрій кількасотньої маси, високий рівень свідомости ваги справи, надзвичайна уважливість, з якою прослідко-

двох днів слухано всіх рефератів, жвавість дискусії й масова в ній участь, енергія й зацікавлення, збережені від початку до самого кінця нарад, темперамент і палкість у промовах, получені з розважливістю і послухом провідникам при приниманні рішень. Це по стороні слухачів, — а по стороні організаторів: преборгаті фактичним матеріялом і просто надзвичайно гарні приступною формою реферати, а було їх аж сім — і всі прочитано і всі продискутовано, до всіх принято відповідні резолюції; справу поставлено широко й ділово, як найдальше йдучи проти нинішнього курсу церковної політики правлячих олігархів, але зупиняючися перед анархічними експериментами, до яких, використовуючи настрій зїзду, пхали зїзд одиниці, що зявилися туди по непорозумінню: чи вони офіціяльні й відповідальні члени лівої соціялістичної партії чи віруючі члени християнської церкви? Соромний провал і компромітація тих одиниць причинилися теж до піднесення авторитету цілого зїзду. Взагалі проводові належить повне признання: таку тактовну й умілу президію на таких величезних зборах рідко коли можна стрінути. Та понад усім зїздом високо стояла постать ідейного проводиря й головного ініціятора українського суто національного церковного руху на наших півн.-зах. землях: особа д-ра А. Річинського...

Пастирі покинули стадо і стадо взялося само дбати за свої релігійні потреби. Дивний був це образ, коли кількасот представників 2-міліонової громади вірних у побожному настрою співало „Вірую“ і „Боже єдиний нам Україну спаси“, коли молитва „У царстві Твоїм“ зливалася із згуками „Заповіту“ та „Ще не вмерла“.

Дивним було слухати привітні телеграми від студентів-теологів і писані заяви охочости взяти у зїзді участь від ряду священиків — і одночасне промовчування їхніх імен президією, аби не наражати цих вірних церкві і народові людей на переслідування російською церковною владою. Однак цей зїзд повинен здерти полуду з очей і найбільш сліпим. Він повинен дати силу вищій церковній єрархії православної церкви в Польщі перевести в самих себе чистку з елементів, для яких увесь християнізм, Бог і Церква і її вірні стоять нижче ідола Єдиної Неделімої, якому вони єдино поклоняються. Боротьба за внутрішньо-церковні відносини ввійшла у стадію боротьби за Церкву. Нарід її оборонить.

І. Кедрин.

* * *

З технічних причин звіт зі зїзду, виготовлений нашим спеціяльним кореспондентом, подамо в найближчих числах. — *Ред.*

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

Радянська Україна.

Конференція в справі українського правопису в Харкові.

Під впливом негативного відношення КП(б)У до деяких правописних реформ конференції, висловленого яскраво в зреферованій нами вчора статті Анд. Річицького, конференція відкинула чи краще анулювала деякі свої рішення. Перш за все перепала при поновному голосуванні цілковито ухвала про введення двох нових знаків (латинського „s“ і „z“ замість наших зложених знаків „дз“ і „дж“) до української абетки. Справи апострофу і букв „г“ та мягкого „л“ у чужих словах передано державній правописній комісії при Народньому Комісаріяті Освіти УСРР для остаточного вирішення. Взагалі правопис буде подібний в перевазі до попереднього, загально вживаного на Україні.

Вічевий рух.

Куликів.

В неділю дня 5-го червня скликав у Куликові місцевий виборчий комітет Українського Національно-Демократичного Обєднання віче під голим небом на площі біля церкви. На віче прибуло около 500 виборців, міщан з Куликова і селян з дооколичних сіл. В ціли розбиття віча прибув і сельробівський штаб зі Львова, в особі ред. Пелехатого, одного студента і одної девушки. Штаб привів зі собою боївку з громади Мервичі. Віче відкрив о. Андрій Крушко. В своїй промові представив він значіння виборів до громадських рад і завізвав присутніх до вибору президії віча. Сель-роби поставили на предсідника віча ред. Пелехатого, одначе він перепав, хоч боївка з Мервич підносила при голосуванні дві руки. Предсідником віча вибрано великою більшістю голосів о. Крушка і п. Пелюха, секретарем Михайла Шаха. Сель-роби і невдоволені вислідом голосування почали кричати і пробували силою обняти президію віча. Коли їм це не вдалося і вічевики запротестували проти того рода метод боротьби, сельроби успокоїлися і до голосу прийшов делегат Центральуого Комітету секретар Володимир Целевич. Коли він напятнував сельробівську кирию, яка замість йти спільним фронтом проти ворога, вносить роздор між наш нарід, повстав дикий рев сельробівців і вони почали обкидувати промовця гнилими яйцями. Не оглядаючись на бандицький напад, секретар продовжував свою промову, а сельробівці бачучи грізну поставу зібраних вічевиків, спаслися утечею. На жаль зливний дощ не дозволив В. Целевечові докінчити своєї промови і відбути віча до кінця.

Отинійщина.

В четвер, 2. червня ц. р., відбулося заходом Повітопого Комітету УНДО у Винограді велике передвиборче віче при великому здвизі народу. Віче отворив тамошній парох о. Олександер Левицький, котрого опісля як також Василя Зеленецького, Петра Паращука і Василя Мельниченка вибрано до президії. Реферат про загальне політичне положення українського народу виголосив о. Осип Наконечний, а опісля довший реферат про виборчу ординацію до рад громадських виголосив голова Повітового Комітету УНДО д-р Степан Дрогомирецький, адвокат з Отинії. На вічу вибрано виборчий комітет, котрий має занятися практичним переведенням виборів до громадських рад. — В неділю, 5. червня ц. р. відбулося віче в громаді Молодилів. Є це село в більшій половині замешкале мазурами і дуже загрожене. Віче отворив о. Ярослав Майковський, котрого опісля враз з Степаном Соловчуком і Михайлом Собчуком вибрано до президії. Реферат про загальне політичне положення і про виборчу ординацію до громад виголосив о. Осип Наконечний, а докладніше обговорив її д-р Дрогомирецький. У вічу взяли участь і мазури.

Жовківщина.

За почином Пов. Комітету Нац. Обєднання повстав у Жовкві виборчий комітет під проводом о. Арсенія Партики як голови та д-ра Теодора Михайлівського як його заступника. Дня 24-го травня ц. р. відбулася в Жовкві довірочна нарада представників громад повіту як також сумежних громад Мостенщини і Куликівщини. Реферат про виб. ординацію виголосив д-р Т. Михайлівський. В дискусії промовляло богато присутніх. Пов. Комітет на цю нараду запросив також представників інших партій, але тут показалося, до чого прямують наші сельроби. Студент Хам з Мервич і кількох його товаришів стали нападати у своїх промовах на наш національний табор та пропагувати свої вузькоклясові кличі, а коли побачили себе в меншости, викликали коршемну авантуру так що предсідник о. А. Партика примушений був закрити збори. Присутні мали нагоду наглядно переконатися, що сельроби навіть у так важливій для нашого народу справі як знищення наказно-комісарської язви, розбивають спільний фронт. Повіт поділено на райони, в яких відбуваються дов. наради. На днях відбулася нарада в Червінці — для Червінця, Кунина, Хитренки, Вільки Кунинської, а відтак в Провалі де були заступлені теж громади Крехів і Гутисько. Реферував на обох нарадах д-р Михайлівський з Жовкви. Велике заінтересування виказали громади Воля Вис. і Вязова, де урядують наказні війти, які далися дуже в знаки населенню, а зокрема в Волі Висоцькій, де наказничання перейшло зі старого Дуцимінського-поляка на його сина. Жива праця йде також у Мостенщині і Куликівщині.

Заходом місцевого виборчого комітету 2-го ц. м. відбулося в Жовтанцях на обійстю приходства велике віче під голим небом, на яке крім місцевих, прибули селяни з дооколичних сіл та кількох священиків. Віче відкрив короткою промовою п. Калужняцький Іван. До президії вибрано п. Березинського Петра та Шарого Гната. Реферат про положення українського народу під Польщею — основно обговорюючи земельне питання — та про виборчу ординацію виголосив делегат Обєднання п. Дмитро Ерстенюк зі Львова.

Судовий округ Краковець.

Дня 15. травня 1927 відбулися в Краківці довірочні збори відпоручників громад, на яких обговорено справу виборів до громадських рад. Учасників 153. Президія зборів: Андрій Бачинський, Н. Грудовий, І. Мельник. Референт д-р Богдан Ванчицький. В часі реферату падали дуже влучні запити відносно сумнівних питань в справі виборів. Було заступлених 18 громад краковецького судов. округа. Заінтересування дуже велике. Вибрано Повітовий виборчий комітет: голова д-р Ванчицький, секретар Андрій Бачинський. Цілий комітет складається з 9 осіб. Дня 22. травня відбулися заходом Повітового виборчого комітету довірочні збори в Грушовичах. Учасників 92. Референт д-р Бачинський. Тогож дня відбулася довірочна нарада в Кобильниці Руській. Референтом був Андрій Бачинський. Учасників 57.

Тернопільщина.

Заходом Повітового Народнього Комітету в Тернополі уладжено довірочні збори: В Романівці дня 21. травня. Присутніх було понад 150 осіб. Про ординацію виборчу до громад реферував Василь Бачинський з Тернополя. Присутні на нараді одноголосно постановили йти до виборів одноцілим національним фронтом. В Дубівцях дня 22. травня на довірочній нараді було присутніх понад 200 осіб. Реферат про положення українського народу під Польщею а також про виборчу ординацію до громадських рад виголосив д-р Іван Якимчук, адвокат з Тернополя. За його ініціятивою вибрано місцевий виборчий комітет. У Кутківцях дня 22. травня в довірочній нараді взяло участь понад 150 осіб, котрі з великою увагою вислухали реферату Василя Голюха з Купчинець. В висліді нарад вибрано місцевий виборчий комітет. У Ступках дня 26. травня на довірочних зборах, в котрих взяло участь понад 100 осіб, справу громадських виборів реферував Василь Бачинський з Тернополя. І тут також вибрано місцевий виборчий комітет. Дня 22. травня відбулося в Товстолузі велике прилюдне віче, в котрім взяло участь поверх 400 осіб. Пресідником віча вибрано Василя Гнатиєвича, заступником Семена Бандаса, секретарював Осип Павлишин. Реферат про політичне положення українського народу під Польщею і про виборчу ординацію виголосив Василь Бачинський з Тернополя.

Равщина.

Дня 22. травня відбулася довірочна нарада в Річках равського повіту, в якій взяло участь понад 100 осіб. Нарада відбулася заходом Любомира Даниловича і Михайла Чіха з Рави Руської. Реферат про виборчу ординацію та про програму партії Українське Національно-Демократичне Обєднання виголосив Любомир Данилович, голова Повітового Народнього Комітету в Раві Руській. Присутні одноголосно ухвалили резолюцію, котрою осудили кертичну роботу хлібоїдів і поставили перевести вибори згідно з нашим національним інтересом.

Львівщина.

Дня 29. травня ц. р. відбулося заходами місцевих громадян віче в Милошовичах на парохіяльнім подвірю. Прибули також громадяни з сусідних сіл: Пустомит, Підсадок і Хоросна. Віче отворив місцевий парох о. Мих. Сенів. В склад президії віча покликано господарів: Дацкова Василя і Романова Омеляна з Милошович, Левандовича Онуфрія з Хоросна і Ратера Івана з Підсадок. Реферат про політичне положення українського народу і про вибори до громадських рад виголосив голова Пов. Нар. Комітету п. Іван Ліщинський зі Львова.

Г. БРАСЮК 6

В ПОТОКАХ.

(Продовження.)

Дихнуло холодом. Земля закоцюбіла. Ранки обсипались крупою та білим морозом. В один з таких ранків, мов граки на весні, до школи позліталися школярі. Крик. Галас! Їхні обличчя ще мали сліди пекучого літа — засмалені, облуплені. Нестримані мов вітер, крикливі, як зграї птиць, обшарпані — немов дикуни в шкірах, з запахом диму.

Борня. Міна.

— Даси коржа, дам гнилиць!

— Ти, а в його сало!..

— Ах, ти ж кабан халєрний, дай трошки!

В деяких місцях шарпались граючись, а в других товклись навсправжки.

— Це вже знов на цілу зиму морока! — дивлячись у вікно, казав Хведір Степанович.

Сергій думав своє: яке почесне завдання з оцих дикунів виховати людей соціяльно-етичних, людей розуму й волі...

Гордий на свою місію — він ступив у клясу. То була третя й четверта група.

— Що ж, нагулялись за літо, попрацювали трохи руками, попрацюємо тепер і головами. Руки без голови ніщо...

Раптом:

— А він бється...

— Ні, ні, він бреше... То він мене...

— Дозвольте, я скажу! — встає третій — як ви сказали „попрацювати руками“ — то він його кулаком — каже „о-так“, а як ви сказали „головою“ — то цей його лобом „о-так“...

— Ну, діти, так жеж не можна! Забудьте вже свої дикунські звички. Виж прийшли сюди, щоб вчитися, щоб вийти в життя людьми, а не звіриною. А чим людина відріжняється від звірини? Розумом...

— Позвольте вийти.

Сергія починало дратувати.

— Слухай, хлопче, чого ти прийшов до школи?

— Щоб учитися!..

— Чого вчитися?..

— Читати, писати, рахувати...

— І бігать с... — доказав хтось у риму.

Всі зареготали.

— Порося! — нестримано вдарив Сергій по столі. — Отже, коли прийшов, щоб учитися, то й учись. Нічого бігати. Третя група, вийміть свої зошити, а ви свої читанки.

Зашаруділи з одного боку зшитки, ручки, олівці, де хто рвав клапоть паперу, а дехто розгортав сало й пристосовував прозору обгортку до писання. З другого боку зявилось кілька книжок, а решта перешіптувалась, або жувала гнилиці.

Сергій нервувавсь. Не знав з чого почати.

— Напишіть твір на таку тему: „Як я провів літо“. Читай! — звернувсь до дівчинки,

Та, зашарившись, швидко стала водити пальцем між рядками, часто зовсім не там, де читала; заікуючись, щось вимовляла, але ні вчитель, ні вона нічого не зрозуміли.

— Ти ж чому не пишеш?

— Я... я... — шморгав носом школяр, — я не знаю як?..

— А чогож от він знає?

— І він не пише. Він так собі водить...

— Ану, дай сюди...

— От і Матвій не пише...

— Я теж не знаю...

Виявилось, що ніхто не писав, Сергій розкричався: — Ну, як вас можна було переводити у третю групу, як ви не вмієте записати того, що робили літом?!

— А-а!.. що робив?! — викрив уже один „Америку“ — я напишу!..

— І я напишу...

Поки Сергій пояснював третій групі, дівчинка, що читала, відчула, що її кілька разів ззаду нестерпуче вщіпнули. Вона заплакала.

Сергій розлютувався:

— Та чорт би вас забрав, діти ви чи звірі?

Його сильний голос враз утворив дисципліну. Вже до кінця лекції мав змогу вичитать мораль.

Вийшов невдоволений. Казьонщина, поліцаїзм. Мусить мати більш інтимний підход. Такий, напевне, в Олі. А в його... — не те, не те.. Не знає школи, не знає методів.. Профан!

* * *

Сергій довго був пригнічений: він зайва людина. Проте жадоба життя примусила впевнитись, що він набуде досвіду, розівє громадську й педагогічну працю. Справді як поставилася б до його Оля, що починала йому вірити. Він не смів тепер заходити до неї.

З якоюсь нервовою інтенсивністю переглядав літературу, що вечора засідав з активом клюбу, розробляв плян. Своєю рухливістю захоплював і інших співробітників. Навіть Хведір Степанович погодився керувати співочим та бібліотечним гуртком, рештаж гуртків (щось біля десяти) припадала на самого Сергія. необхідність й істнування кожного гуртка він довів. Адміністрація клюбу дивилася на Сергія, як на чарівника, що мав перевернути Маніваші вверх дном.

Завклубом Марчук майже що-дня жилив голову ревкому: „Давай пі-

Надвірнянщина.

У судовому повіті Надвірна значне заінтересування виборами. Всі села цікавляться виборчою справою. По селах істнують виборчі комітети. Дня 15. травня відбулася довірочна повітова нарада, на якій були заступлені всі села, а в якій взяло участь поверх 100 делегатів. Справу виборів до громадських рад реферував д-р Николайчук, який пояснив також приписи виборчої ординації. Практичні вказівки в справі переведення виборів давав Дмитро Клюфінський з Переросля. На конференції утворено повітовий виборчий комітет на чолі з д-ром Николайчуком, який уділює в своїй канцелярії всяких порад у виборчих справах. На день 29. травня скликано вдруге довірочний повітовий зїзд для докладів з місць про хід виборчої акції та дальшого інформування селян. Крім того самі надвірнянські міщани відбули в Надвірній дві довірочні наради для утворення одного національного фронту при виборах. Слід піднести, що делегати всіх українських партій рішили йти плече об плече одним фронтом до виборів. — На день 21. травня хлібоїди скликали тут довірочну нараду, на якій хлібоїдські аранжери, що приїхали зі Станиславова, хотіли заложити свій виборчий комітет. На нараді було около 30 людей. Однак свідомі селяни і міщани як Дмитро Клюфінський з Переросля і Володимир Гринішак з Надвірної дали хлібоїдам належну відправу, підносячи, що комітет виборчий у нас уже є, а хлібоїди прийшли лиш кирию робити, почім, напятнувавши діяльність хлібоїдів, Дмитро Клюфінський, як предсідник наради, розвязав збори. В парі з виборами ідуть і виборчі надужиття із сторони наказних комісарів і поліції. Приміром у Цуцилові громадяни поробили собі нотатки із виборчих ліст. В два чи три дні потім поліція повідбирала ті записки, конфіскуючи їх.

Альбансько-югославянський конфлікт.

Білгород, 9. червня 1927.

Представник Альбанії досі є в Білгороді і не знати, коли виїде, бо на телеграму, яку він вислав до свого уряду в Тірані, не одержав іще відповіди. Вчора вечером приїхав до Білгороду югославянський посол у Тірані з цілим персоналом посольства. В політ. колах думають, що альбансько-югославянський конфлікт буде можна полагодити мирно.

Революція в Еспанії?

Льондон, 9. червня 1927.

Є чутки, що в півн. Еспанії поширюється революційний рух. Урядові війська заняли богато зал. двірців у містах, у яких вибухла революція. Кажуть, що спокій приверне но.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на щадничу книжечку ч. 7910.

Після вбивства пос. Войкова.

Варшава, 9. червня 1927.

Експортація тіла Войкова з будинку більшовицького посольства буде в пятницю в 7·30 год. рано на залізничий двірець. На чолі походу їтимуть оркестри, між ними і військова. Вони цілу дорогу гратимуть жалібні марші. За оркестрами їхатиме караван, за ним їтиме родина покійного, представники польського уряду, дипл. корпус, урядовці посольства і більшовицька місія. Кондукт буде замикати польська почесна ескорта, що складатиметься з трьох чет піхоти, двох шва дронів шволежерів, трьох батерій кінної артилерії. За військом їтиме публика. Покійникові віддадуть генеральські почести, які віддається міністрам чужих держав. Домовину помістять у вагоні спеціяльного поїзду. Поїзд цей приїде до Москви в суботу в год. 8·20. Тіло супровожатимуть вдова і син пок. Войкова, перший секретар посольства Аркадієв і шарже д'афер Розенгольц. Мін. закорд. справ Залеського заступатиме його особистий секретар Завіша. Він ескортуватиме тіло з Варшави аж до стації на польсько-більшовицькому кордоні Негоролоє.

Москва, 9. червня 1927.

Дня 9. червня виїздить із Москви на стрічу тіла Войкова спеціяльна делегація наркомдела, з членом колегії Араловим на чолі.

Варшава, 9. червня 1927.

Більшовицький уряд у комунікаті каже, що останні атентати є небезпекою для мира та що більшість тих замахів була зараз після зірвання дипл. взаємин між СРСР. і Англією. Більшовицький уряд уважав вказаним оголосити факти, що торкаються діяльности англ. уряду і його органів у СРСР. Комунікат згадує м. і., що тому два роки придержано на фінляндському кордоні купця Штернберга, котрий, як виявилося, був англійським капітаном-летуном. Він признався був, що одержав вказівки для виконування терористичних актів у СРСР. Комунікат вказує на атентати, уладжувані на Рикова, Бухаріна і Сталіна в 1927 р., на плянований 10. травня атентат на Кремль, на плянований 3. червня атентат на ҐПУ. у Москві, на виконаний атентат на пос. Войкова та на недавній атентат на шефа ҐПУ. в Мінську, Опенського. Комунікат подає низку випадків підпалення фабрик і маґазинів біля Ленінграду. Вкінці комунікат стверджує, що слідство виявило контакт із англ. організаціями і взиває ҐПУ. скріпити діяльність у звязи з тими подіями.

Варшава, 9. червня 1927.

Доручена нині пос. Патеком у Москві відповідь польського уряду на ноту СРСР підкреслює, що польський уряд глибоко вражений і обурений з приводу осоружного вбивства пос. Войкова. Цілий уряд прилучується до висловів глибокого співчування, які вже виявив президент Польщі у телеграмі до през. ВЦІК Калініна. Нота підкреслює заслуги Войкова для навязання добрих взаємин між Польщею і СРСР. Рівночасно нота відкидає закиди більшовицької ноти, які звязують чин Коверди з міжнародними подіями. Атентат виконала людина російської національности а уряд і польська суспільність осудили цей вчинок. У справі твердження про піддержування польським урядом рос. еміґрантів нота підкреслює, що Польща, даючи в себе приміщення еміґрантам, кермується правом азилю. Польський уряд виразно зазначує, що не допустив би до якоїнебудь плянованої акції на терені польської держави, зверненої проти сусідньої держави. Вкінці уряд заявляє, що готов признати родині вбитого відшкодування, колиб більшовицький уряд уважав це за вказане.

Варшава, 9. червня 1927.

Арештування серед рос. монархістів тревають далі. Мин. ночі переведено богато арештувань у Варшаві і на провінції. У Варшаві арештовано кн. Мещерського, адв. Николаєва і през. рос. Червоного Хреста Угрюмова. У Вильні арештовано монархіста Мих. Нисліга, що стояв на чолі гуртка польських горожан, які належали до рос. нац. союзу і прихильників сенатора Богдановича. У Білостоці арештовано д-ра Рожновського, в Гродні бувш. полк. денікінської армії монархіста Радченка. У Бересті арештовано Фейнакута і бувш. полк. Вранґлевої армії Відріха. У дубенському повіті арештовано бувш. рос. офіцера Самсоматова. У Біловці біля Варшави арештовано якогось Деманюка. Крім того переведено богато ревізій. Дня 8. червня пізним вечером випущено часть арештованих рос. еміґрантів м. і дир. „Русспресу" Кельнича.

Вчора розійшлася чутка, начеб уряд СРСР вислав іще одну ноту до Польщі в справі вбивства Войкова. З міродатних кол заперечують цю чутку.

Москва, 9. червня 1927.

У Москві відбувся протестаційний мітинґ при участи богатотисячної товпи для задемонстрування проти вбивства пос. Войкова. Підчас мітинґу польське посольство пильнувала більшовицька міліція.

„Известия" у передовиці звертають увагу, що польський уряд повинен нарешті зліквідувати монархістичну орґанізацію в Польщі. Стаття звертається також проти Англії.

Париж, 9. червня 1927.

„Ль' Евр" пише в звязи з убивством пос. Войкова: „Більшовики не повинні відновляти Сараєва і слід їх негайно повідомити, що помиляються, коли думають, що доведуть до видалення російських еміґрантів, більшовицьких противників". „Л' Авенір" думає, що нота Літвінова зовсім позбавлена здорового розуму.

Берлін, 9. червня 1927.

„Фос. Цтг." критикує більшовицьку ноту та каже, що звязок убивства з іншими подіями не є зовсім доказаний. Заяву Чічеріна, що вбивство Войкова не матиме поважних наслідків, „Ф. Цтг." уважає справедливою.

Атентат на начальника чрезвичайки в Мінську.

Варшава, 9. червня 1927.

„Глос Правди" повідомляє з Мінська: Дня 8. ц. м. виїхав дрезиною із Мінська начальник місцевого ҐПУ, Опенський. Кілька км. від Мінська, коли дрезина була в повному бігу, натрапила на розібрані шини. Дрезина злетіла з насипу. Шофер згинув на місці. Опенського в безнадійному стані перевезено до шпиталю в Мінську.

Хто буде наслідником Войкова?

Варшава, 9. червня 1927.

В колах більшовицького посольства подають ряд кандидатів на евент. наслідників пос. Войкова. Найбільше виглядів мають спец. більшовицький делеґат для переговорів із Латвією в справі пакту Аралов, представник СРСР. у Ризі Льоренц, шарже д' афер у Льондоні Розенгольц і член колеґії нар. ком. закорд. справ у Москві Стомоняков. Іменування більшовицького посла у Варшаві не наступить скоро.

Чічерін іде до Ковна?

Берлін, 9. червня 1927.

„Берл. Тґт." повідомляє, що Чічерін, вертаючи до Москви, поступить до Риги і Ковна.

Ліґа Націй.

Берлін, 9. червня 1927.

Німецька делеґація на червневу сесію Ліґи Націй виїздить із Берліна в пятницю веч. Мін. Штреземанові товаришитимуть держ. підсекретар Шуберт, міністерський дир. Ґавс і шеф пресового відділу д-р Зехлін.

Першої стрічі міністрів закорд. справ слід сподіватися в неділю. Підчас стрічі обговорюватимуть м. і. справу бурення нім. фортець на сході. Сподіються, що міністри закорд. справ обговорюватимуть на другий тиждень м. і. альбанський і англійсько-більшовицький конфлікт.

Війна в Китаю.

Льондон, 9. червня 1927.

„Таймс" подають із Шанґаю, що війська Чанґ-Кай-Шека, після 30-годинного бою, заняли Ґа-Ченґ і приневолили війська шантунґської провінції уступити в напрямі Лін-Ченґ.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає.

НОВИНКИ.

— **Нарешті** Урядовий дневник Кураторії Львівської Шкільної Округи з 25 травня 1927 ч. 5 поміщує остаточно обіжник Міністра В. і Освіти з 12. квітня 1927 про мову написів, оповісток обрад і шкільних актів в школах. До обіжника додана стеоретипова замітка, поручаюча управам шкіл, шкільним радам повітовим і міській у Львові приноровитися до того обіжника. Зазначено також, що тим самим перестають обовязувати мовні розпорядки („zarządzenia") Кураторії з дня 13. IX. 1923 ч. 2824/пр., 30. X. 1923 ч. 3316/пр., 29. I. 1924 ч. 16925/24, що відносяться до народніх шкіл, а далі з дня 7. березня 1924 ч. 590/пр. відносно учительських семинарій і вкінці з дня 21. березня 1924 ч. 635/пр., відносно шкіл середніх і фахових. До того останнього пояснення подана ще примітка на долі, що тоті розпорядки не були оповіщені в Урядовім Дневнику Кураторії. — Виходило би з того, що теперішня Кураторія не вважає їх леґальними. При тій нагоді слід пригадати, що наша суспільність жде нетерпеливо також на відкликання нині теж нелеґального зарядження, яким Кураторія ввела навчання всесвітньої історії в польській мові навчання в українських гімназіях. Досі відкликано його тільки в приватних середніх школах, та найвища пора, щоби цю аномалію, яка одним почерком пера перемінила наші гімназії на утраквістичні, вже раз усунути!

— **Чи шкільні свідоцтва приватних шкіл є урядовими документами?** Урядовий дневник Кураторії Львів. Шк. Окр. з 25. V. 1927. ч. 5. подає розпорядок Міністерства Освіти з 30. III 1927. з повідомленням про видання нових шкільних блянкетів на свідоцтва. В 3. точці розпорядку стоїть таке: Приватні школи можуть замовляти свідоцтва в якій небудь друкарні з тим застереженням, що не вільно їм безумовно уживати блянкетів призначених для державних шкіл і заосмотрених в державний герб. Вийнмок в тому напрямі становлять свідоцтва зрілости для приватних семинарій і гімназій, в котрих іспити зрілости відбуваються перед державною комісією іспитовою, покликаною кураторією. „Свідоцтво зрілости з іспиту, відбутого перед такою комісією, є **урядовим документом** і тому мусить бути надруковане на блянкеті, призначенім для державних шкіл". — Виходило би з того, що інші свідоцтва приватних шкіл, нпр. річні, не є урядовими документами.

— **Жертва стрілецьких демонстрацій.** Около 14-літній ученик незнаного прізвища найшов недалеко майдану „Погоні" біля залізничого мосту ручну яйцевату гранату. Як лише підняв гранату, вона вибухла, розірвала йому живіт і відірвала руку. Хлопець помер у шпиталі. Тому, що при хлопцеві не найдено ніяких документів, досі не стверджено його ідентичности. Що був гімназистом, доказує це гімназійна шапка. Гранату покинено після демонстрацій „Звьонзку стшелецкего" у стрільниці за стрийською рогачкою. Цікаве, чому майдану не очистили з гранатів після демонстрацій?

— **Іспит зрілости** в українській академічній гімназії у Львові, який відбувся між 27. травня і 3. червня під проводом Директора Іл. Кокорудза, зложили отсі абітурієнти: а) в клясичнім відділі: 1) Андрусів Юліян, 2) Біда Богдан, 3) Бучма Микола, 4) Ґронський Евген Мартин, 5) Гапій Йосиф Володимир, 6) Гавришкевич Юрій Евген, 7) Гучко Володимир Михайло, 8) Ілечко Іван Володимир, 9) Янів Володимир, 10) Котовський Микола, 11) Ладорко Володимир, 12) Мицик Роман, 13) Пелехович Володимир, 14) Пясецький Андрій, 15) Посипанко Тарас, 16) Сінецький Микола, 17) Слоневський Володимир, 18) Староскольський Ігор, 19) Шувь Роман; б) в гуманістичнім відділі: 1) Андрущак Володимир, 2) Благітка Ярослав Василь, 3) Дишьо Стефан Марієн, 4) Елиїв Ярослав, 5) Ганас Володимир Ярослав, 6) Голод Роман, 7) Кишкевич Олекса, 8) Кобзар Іван, 9) Корж Василь, 10) Косач Юрій, 11) Кучма Евзебій, 12) Ліщинський Юліян, 13) Любчик Евген Омелян, 14) Новосад Дмитро, 15) Огродник Степан, 16) Петрів Йосиф Степан, 17) Підлісецький Богдан, 18) Ромовський Василь, 19) Сопрун Ярослав, 20) Загорецький Ярослав.

воду!" Добра половина села кляла і „косомол" і „триятр". Марчук не вважав. Його захоплювали реальні наслідки праці. По ордеру добуто піяніно, книжки, люстро, дошки, дикт, фарби... Члени клюбу — столярі робили для салі стільці, перебудовували сцену.

Під грюкіт молотків, Сергій розмальовував декорації, плякати. В роботі йому чимало допомогали школярі; вони були по дитячому цікаві і Сергій радо пояснював, відчуваючи, як між ними протягується спільна нитка інтимно-товариських відносин. Селом ходила слава: „це ділок, такого в нас ще не було".

Сергій робив висновок: варто вік попрацювати для громади, щоб відчути одну хвилину такого морального вдоволення.

В шаленому екстазі Сергій рушив до Олі. Приморозкуватий вечір молодив рухи.

Над мутними полями темносинє небо розсипало зорі, як мрії над буднями.

Сергій надійно вступив у гущавину парку. Роздирав оголені віти, упявши очі в освітлене вікно: там Оля, ясно, затишно...

Раптом збентежився: у вікні мигнула друга тінь. Утрьох їм ні про що говорити.

Кинувши оком на ялинку, Сергій швидко став підійматися між її густими вітами. Позиція була піхо дяща. За вікном червонів кашкет волосного комісаря, що брав його колись на учот. Комісар розмахував руками, сміявся. Проти нього була, мабуть, Оля.

— Їм весело! — щавило Сергія.

Даремне чекання. Минає година, друга... Напруження дійшло вищої точки.

Комісар зник за стіною. Через хвилину він вийшов з Олею, тримаючи її за руку. Нахилився і знову обоє зникли.

Як підбитий птах, Сергій зсунувся з ялинки. Підбіг до стіни. В грудях затихло.

І раптом, як пострілом:

— Ха-ха-ха! Ха-ха-ха! — веселий Олин сміх.

Захищаючи вуха, Сергій зірвався мов божевільний. Його затримували й стьобали глузливо віти, але рвався і рвався на поле, на простір.

Це та наївна, щира Оля, що любить дітей, любить правду... Брехня, брехня... Ах, яка безсоромна брехня!...

Біг, зупинявся, скручувався від обурення й болю, знову біг...

— Куди ж? Не втечеш!...

Повернув до своєї школи.

Відчинив вікно, розхрістав груди, впав на ліжко...

Який благодатний рятунок — смерть!

У вікно засміявся ідіотом місяць.

*
* *

(Продовження буде.)

В першу річницю смерти

бл. п. о. Осипа Гриневича

проф. Ш. уч. семинарії

відбудеться в суботу дня 11. с. м. о год. 8. рано в архикатедральнім храмі св. Юра заупокійне Богослуження, про що повідомляють

Вдова й діти.

— **Гетера і мішане подружа.** Перед судом присяжних в Коломиї розіграєсе на днях останній акт трагедії, якої основою і змістом був подружий трикутник. В квітні п. р. стражник митної сторожі Владислав Куляк, познанець, засівшись на дорозі між Снятином і Кулачином скрито вбив управителя кулачинської школи Івана Білоуса. Після доверщеного вбивства явився у жінки вбитого Амалії Білоусової, з якою був у порозумінні і підтримував полові зносини і найспокійніше в світі засів до карт. Пок. Іван Білоус, українець, загально шанований вчитель і освітний робітник, маючи 28 літ оженився з 17-ти літньою буковинською полькою. Це мішане подружа стало його життевим нещастям і проклоном. Неосвічена жінка, з первісними нестриманими інстинктами вічно робила пекло в хаті, очевидно — висуваючи й „патріотичні" мотиви. З часом почала вона з ненависти до свого чоловіка і вродженого безпутства вести розпустне життя, кидаючись на шию всякому стрічному. Особливо заманювала вона в свої обійми митних стражаків, т. зв. гранічерів, які відповідали їй по духу і уподобанням. Розуміється, що безпутне життя жінки витворювало крайно загострені відносини в хаті. Однак нещасний муж терпеливо зносив маругу, хоч йому лице лупалося зі сорому і важкої образи. В жовтні 1926 Білоусова познайомилася з „гранічером" Вл. Куляком, який зразу припав їй до вподоби, заступаючи місце мужа. „Нещасна" жінка вічно жалілася на свого мужа, збуджуючи у любаса ненависть до нього. „Гранічер" постановив усунути Білоуса зі шляху свого „щастя". Вже в березні 1927 засідався на нього з револьвером. Свій чи спільний з Білоусовою плян виконав 2. квітня 1927. Засівшись на дорозі зі Снятина до Кулачина в годині 8. вечером, де й скрито застрілив Білоуса з револьвера. Опісля подався до своєї любаски, заявив, що все добре і засів до гри в карти. Арештований признався до вини — тимбільше, що публична опінія вказувала на нього, як єдиного спричинника скритовбивства. На суді свідки виставили вбийникові — очевидно — якнайкраще свідоцтво. Гірше зате пішло зі свідоцтвом для Білоусової, хоч вона користувалася й „патріотичними" аргументами, що — мовляв — скритовбитий муж силував її ходити до церкви, а дочку охрестив в церкві, надаючи їй імя Ольга. Білоусову змалювали свідки як безпутню сільську гетеру, що всякому стрічному кидалася на шию, затроювала життє свому мужеві і вкінці посередньо спричинила його вбивство. Присяжні суді потвердили вину обоїх обвинувачених, трибунал засудив Вл. Куляка на смерть через повішення, а Білоусову на 10 літ тюрми. Адвокати зголосили заження неважности.

— **Дезертир.** Минулого року здезертирував хоружий польського війська з Тернополя Матій Москва і перейшов на радянський бік. У груді м. р. придержано його, як хотів перекрастися назад до Польщі. Його обвинувачено за дезерцію і за шпіонажу. На розправі боронився Москва, що шпіонажею не займався, а хотів вернути до краю, бо затужив за ним. Дезертирував із польського війська тому, що начальство обходилося з ним зле. Мешкання в касарні, яке займав із жінкою і трьома дітьми, відобрано йому без причини. Тому жінка з дітьми виїхала до Турки. По дорозі померла одна дитина. Обвинуваченого поминали також в званні. Військовий трибунал признав Москву винним дезерції, а увільнив від закиду злочину шпіонажі і засудив на 1 рік вязниці з зарахуванням 10 місяців слідчого арешту.

— **Самовбивчий замах.** На полі біля ставу Кісельки хотіла поповнити самогубство Бронислава Хенць і тому випила йодину. Ратункова стація відвезла непритомну до шпиталю.

— **Влом.** Минулої ночі злодії підкопалися до крамниці братів Вайнмана при вул. Легіонів 29, вибили отвір у стелі і вкрали сукна на 10 тисяч зол. Куди винесли стільки товару, покищо невідомо. Поліція арештувала братів Иос. і Влад. Бобелєків, як підозрілих у крадежі.

— **„Хлібороби при роботі".** Дотично новинки, поміщеної свого часу під тим заголовком у нашій газеті, одержуємо таке: В справі новинки в „Ділі" ч. 119 з дня 31. V. ц. р. на о. Олександра Росецького, пароха Винятинець, Голігради і Вигоди повіту заліщицького заявляємо отсим, що о. Олександер Росецький ніколи народнього стягу не сплямив, все робив і робить у дусі правдивої християнської і народньої любови, а лише нікчемні одиниці злої волі, котрі може й не знають його тихої та щирої праці на народньому ґрунті можуть на нього нападати та обкидати цю людину наклепами у газетах. Підписали: за виділ читальні „Просвіти" К. Олейнич і Степан Богуцький; за кооперативу М. Лисак; за Тов. „Луг" теж М. Лисак і В. Журацький. В тій самій справі дістала редакція листа і від сусідного священика о. О. Боярського, який теж заявляє, що о. Росецький далекий від того, щоби мати щонебудь з такою „партією" як УНС.

— **„Культ полеглих Героїв".** З нагоди Свята полеглих видало Товариство Охорони Воєнних Могил (Львів, Руська 18 І. п.) памяткову книжечку п. з. „Культ полеглих Героїв" д-ра Німчука і памятник у виді палітки роботи проф. Петра Холодного. Думаємо, що оці дві памятки зі Зелених Свят розійдуться масово, серед нашого громадянства, тим більше, що ціна мінімальна, виконання артистичне а прибуток призначений на таку гарну ціль, як упорядкування воєнних могил. Зокрема брошура д-ра Німчука є прекрасним рефератом на всякі Збори, присвячені справам поширення культу полеглих Героїв та упорядкування воєнних могил.

— **В кінах.** В кіні „Лев" висвітлюють історичну фільму часів Наполеона п. н. „Княжна Данцігу". — В „Паляс" комедію „Бустер Кітон як боксер". — В „Копернику" драму „На порозі до спальні".

— **Виділ „Міщанського Брацтва"** у Львові взиває своїх членів взяти греміяльну участь в зеленосвяточних походах, в неділю 12. на Янівське, а в понеділок 13. на личаківське кладовище. Збірка в оба дні в домівці Міщанського Брацтва, Львів, Руська 3, в год. 2. попол. Явка всіх членів обовязкова.

— **Позір Соколи!** Старшина „Сокола-Батька" подає до відома всім товариствам „Сокіл" в краю, що на день 19. червня ц. р. на Областне Сокільське Свято у Львові, учасники Свята можуть користати зі залізничої знижки, яку на днях одержано. „Сокіл-Батько" висилає залізничі знижкові карти тільки тим товариствам, що зголосили свою участь у святі і заподали число прибуваючих. Товариства „Сокіл" в краю, які дотепер не зголосили свойого прибуття на свято, або не заподали докладно числа прибуваючих виконають це негайно, щоби вчас змогли одержати знижки. Зі залізничої знижки можуть користати всі сокільські товариства члени „Сокола-Батька" з цілого краю віддалені більше як 30 кільометрів від Львова. — *„Сокіл-Батько".* 2346 1-1

— **Дирекція Т-ва „Карпатія"** пригадує усім нашим Інституціям, Товариствам, Кооперативам і загалові нашого Громадянства, що речинець субскрипції уділових листів небавом кінчиться і тому являється нашим національним обовязком взяти масову участь в субскрипції і не допустити до відібрання концесі одинокому українському Тов. обезпечень на життя і ренти. Субскрипцію переводить Кооперативний Банк „Дністер", який на зложені суми видаватиме уділові листи, що після постанов статуту будуть відповідно опроцентовані, в свойому часі вильосовані та з надвишок Т-ва сплачені. Вартість одного уділового листа виносить 100 зол. Гроші складати в „Дністрі" Львів, Руська 20 з зазначенням „на субскрипцію уділів „Карпатії". 2319 3-7

— **Звертаємо увагу всім кооперативам,** щоби в горячі дні переховували пасту до обуви Елеґант в холодніших місцях. Паста Елеґант є товщена, тому може розмякнути. — О. Левицька і Ска Львів, Кордецького 51. 2330 2-3

З життя наших установ.

Збори „Союза українських власників реальностей у Львові".

Серед нашої сірої буденщини тихо і незамітно відбулися Збори „Союза українських власників реальностей у Львові". Це нове наше Товариство, для більшости українського загалу майже байдуже — має велике значіння як станове для самих власників реальностей, а з окрема для організації та консолідації українського Львова.

400 досі незорганізованих власників реальностей у Львові не могли відповісти завданням, які поклали собі давно за ціль у Львові аналогічні товариства польське та жидівське. Щоби не блукати манівцями, а занята і собі серед власників реальностей Львова належне місце, згуртувалися всі українські власники у спільне Товариство. Установчі збори Товариства скликали члени основники до салі „Бесіди", а в них на 400 запрошених взяло участь 157 членів. Богато, головно з провінції оправдало свою неприсутність.

Збори відкрив іменем членів основників д-р Евин і виголосив річевий реферат про організацію власників, почім прочитано статут, § 4. якого звучить:

Товариство ставить собі за мету: а) оборону і піддержання спільних інтересів власників реальностей через взаїмну поміч усіх членів Т-ва в справах, що звязані з посіданням реальностей; б) охорону членів від утрат і шкід; в) репрезентування членів Т-ва перед властями а засоби до того ведуть через удержування безплатного інформаційного бюра; г) уділювання інформаційної поради в справах продажі або купна реальностей; ґ) підшукування завідателів реальностей; д) вношення спільних представлень і меморіялів до всіх властей в обороні інтересів своїх членів і т. д.

От тих кілька, винятих із статута, речень дає нам образ, які завдання намітило собі Т-во і що стоїть перед ним до виконання. Збори приняли статут і ухвалили вписове 2 зол. і місячну вкладку по 1 зол. Головою Т-ва вибрали п. Глинчака Івана, заступником голови д-ра Мих. Терлецького, секретарем п. Ігната Евстаха, касієром Лаврова Стаха, правничим референтом д-ра Евина Филипа а членами виділу інсп. Ліщинського Івана, Ониська Олександра, Гринюкову Олену, Войтова Евстаха, Стоцького Михайла і Матичака Ілька; на заступників: Ярку Михайла, Рутковського Зенона, Коваля Івана і Мацілинського Теодора; на членів провірної комісії: д-ра Любомировича, інж. Монастирського і Левицького.

На першому свому засіданні ухвалив виділ повідомити про своє існування аналогічне польське Т-во на руки д-ра Балабана і жидівське на руки адв. Ґелертера, а також Інспекторат праці й Уряд розємчий для справ найму, в тій цілі, щоби в спорах між власниками і льокаторами та дозорцями і власниками засідали як асесори і члени нашого Т-ва.

Повідомлено про існування Т-ва також палату скарбову, щоби вона на дорадників у справах податкових покликувала і членів Т-ва. Далі приняли збори на курсора Т-ва п. Марусина з уповажненням збирати вписове і вкладки від членів.

Тому що Т-во не може на разі найти приміщення — ухвалено аж до відклику всякі письма зі запитами та інформаціями а також зголошення в члени спрямовувати на руки секретаря Т-ва п. Евстаха Ігната вул. Куркова ч. 24 (партер) у Львові.

Не треба сумніватися, що не буде між українськими власниками ні одного, що не став би членом Т-ва, бо лише через організацію можемо добитися такого значіння, щоби з голосом нашим рахувалася не лише влада, але всі інші установи, що на кожному кроці входять і мусять входити в контакт та в ділові звязки з власниками.

З концертової салі.

Бетовенівські свята в Дрогобичі і Бориславі.

Бетовенівські Свята в Дрогобичі і Бориславі — відбулися в днях 2. VI. 1927 (Дрогобич) і 4. VI. ц. р. (Борислав) силами елевів Музичного Інституту ім. Лисенка в Дрогобичі і Бориславі. В програму ввійшли виключно твори Бетовена: фортепянові, скрипкові і до співу. На перший плян між виконавцями вибивалася п. Олена Дроздовська, що відіграла добре з Сонати *F moll* 1. часть. Симпатичний ліричний сопран п. К. Вельгушівної варто дальше образувати. Вона при своїй вродженій музичній інтелігенції може дійти до дуже поважних голосових успіхів.

В симфонії *C dur* ч. 1., яку відіграли на 4 руки пп. Кулиничівна і Пацлавська, можна було зауважити дещо нерівні сили. Одначе, не зважаючи на це, цілість робила симпатичне враження і обом пяністкам можна віщувати при тревалій з їхнього боку праці гарну музичну будучину.

Зі скрипкових продукцій найлучше випав *Menuet* Бетовена, який відіграла поправно п. Гернаківна. *Rondo* зі скрипкової Сонати ч. 1. відіграв так само добре п. Померсбах. Сонату *D dur* на 4 руки відіграли молоденькі пяністи Кузьмович М. і Гаврищуківна С. — виявляючи зрозуміння твору, музикальність і почуття ритму. Гарно опрацювали 2 відчити про Бетовена пп. Витвицький І. і Пацлавський А.

Громадянство взяло в Дрогобичі досить чисельну участь у святі, хоч можна було сподіватися на так велике число інтеліґенції дещо більшої фреквенції. Натомість у Бориславі — сподівання аранжерів Свята зовсім завели. На салі явилося всього около 40 осіб, переважно з робітничих сфер. Цікаво замітити, що особи, котрі старалися за те, щоби влаштувати таке свято в Бориславі силами Дрогобицького Музичного Інституту, в наслідку чого враз з елевами були змушені для їх опіки виїхати до Борислава і їх родичі, — на вечері не явилися. Як назвати таке поступовання?..."

Дрог.-Бор.

✝ Посмертні згадки.

Порфір Демуцький, заслужений український етнограф і науковий співробітник Академії Наук умер 5.VI. в Києві на 70 р. життя. В. И. П.

Щербаківський Данило Миколаєвич, музеольог і музейний робітник умер трагічно в 45. році життя в Києві, кинувшись дня 6. червня ц. р. вечером у Дніпро. Оставив листа, в якому подає мотиви свого трагічного вчинку. Про покійника подамо ширшу згадку в найближчому числі. В. И. П.

ОПОВІСТКИ.

Вступні іспити до клас II—VIII у приватній українській гімназії з правом прилюдности в Рогатині відбудуться 20., 21. і 22. червня ц. р.. (до VIII. кл. тільки за дозволом Кураторії — прохання з поданням мотивів внести негайно на руки Управи гімназії). До І. кляси відбудуться іспити 28. червня в 8. годині рано. — *Чайковський.* 2313 2-3

Прогульку на Маківку і Парашку уряджує Товариство „Плай" на Зелені Свята. Виїзд в суботу о год. 6-ій рано. Близші пояснення дає д-р Морачевський, Землковського 2., І. пов. 1—1

Вступні іспити до жін. уч. семинарії „Рідної Школи" в Самборі відбудуться від 30. червня до 5. липня ц. р. Подання вносити до 25. ц. м. на адресу Дирекції з метрикою і лікарським свідоцтвом повітового лікаря на приписанім бланкеті. Шкільне свідоцтво можна предложити перед іспитом. На відповідь долучити марку. — *Дирекція.* 2338 2-2

Вписи до одинокої Української Торговельної Школи у Львові, вул. Коряктів ч. 1. приймаються від дня 28. червня до 3. липня 1927. В школі ведеться трилітна торговельна і кооперативна наука, та ріжні курси для хлопців і дівчат з ріжним образуванням, від покінченої народньої до матури середньої школи. При вписі треба предложити метрику і послідне шкільне свідоцтво, а до письменних запитів долучити марку. — *Управа.* 2—4

На „Рідну Школу" зложили Вп. Антін і Олена з Олійників Строков 2 ам. дол. місто повідомлень про своє вінчання, котре відбулося 4. червня 1927. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа.

„Союз Українок" взиває всіх членів взяти корпоративну участь в походах на цвинтар в дни 12. і 13. ц. м. згідно з рішенням Комітету охорони могил. Збірка 12. і 13. в год. 2·30 коло Народнього Дому. — *Головний Виділ.* 2344

Позір Скалатщина! Дня 14. червня в 11-тій год. перед обідом відбудеться велике повітове віче в Скалаті, коло церкви, на котрім будуть промовляти делегати Центрального Комітету Обединання. — За Комітет: *Д-р Арсен Тригубчак. Олександер Пісецький.*

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ЗА 80 сот. виконує всілякі золотничі направки робітня С. А. Ропшіц, Львів вул. Сикстуська 16. 2173 9-10

9 зол. коштує будильник у Мандля, Коперника 14. 1773) 8—?

ШЕНКЛІВНА Пекарська 44, Кваліфікаційний курс, евентуально також матуральний від 12. липня. Трийцятий рік іствування. Около 1.500 апробованих. 2305 3-15

КОНЦІПІЄНТ з провінціональною практикою пошукує посади. Зголошення до Адміністрації під „Доктор". 2337 2-3

ДВІ ОРИҐІНАЛЬНІ КАРТИНИ (одна Івасюка, друга Солтиса) до продажі. Оглядати можна в домівці при вул. Зофії Хшановської ч. 9. партер. 2342

РУТИНОВАНИЙ концініент глядає посади. Адреса з чемности: Адвокат Іван Кульчицький, Збараж. 2342 1-2

ІНВАЛІД, учасник боїв У. Г. А. абсольвеним кіни. в крайній біді шукає якогонебудь заняття. Зголошення під „Інвалід".

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.